

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IESAISTĪTO
VISPĀRIZGLĪTOJOŠO MĀCĪBU PRIEKŠMETU PEDAGOGU
KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANA

Irēna Saleniece

Vara un padotie 16.–19. gs.: absolūtisms un parlamentārisms

Materiāls izstrādāts

ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam „Cilvēkresursi un nodarbinātība”

prioritātes 1.2. „Izglītība un prasmes”

pasākuma 1.2.1. „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”

aktivitātes 1.2.1.2. „Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”

apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu

kompetences paaugstināšana”

Latvijas Universitātes realizētā projekta

„Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu pedagogu

kompetences paaugstināšana”

(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003,

LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) īstenošanai.

TEMATISKAIS PLĀNS

Tēma: „Vara un padotie 16.–19. gs.: absolūtisms un parlamentārisms”

Mērķis: Padziļināt un precizēt skolēnu izpratni par 16.-19. gadsimta vēstures politisko aspektu, par dažādām varas organizācijas formām un varas saikni ar sabiedrību; sekmēt skolēnu pilsonisko audzināšanu.

Stunda	Apakštēma/ laiks	Uzdevumi	Sagaidāmie rezultāti	Jēdzieni	Paņēmieni un metodes	Pārbaudes formas (ja ir)	Mājas uzdevumi
1.	Absolūtisms Eiropā 17. – 18. gs.	<ul style="list-style-type: none"> - Padziļināt zināšanas par absolūtās monarhijas izveidi un nostiprināšanos; par absolūto monarhu politiku un valdīšanas stilu; - Pilnveidot prasmi apgūt daudzveidīgu vēstures avotu informāciju; loģiski spriest un secināt; - Ieinteresēt izcilo mākslas, arhitektūras, literatūras darbu iepazīšanā un baudīšanā. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zina faktuisko materiālu un skaidro notikumu cēloņus un būtību; - Prot strādāt ar daudzveidīgiem vēstures avotiem; patstāvīgi spriež par tēmu; - Gūst estētisku baudījumu, saskaroties ar izciliem mākslas, arhitektūras, literatūras darbiem 		Darbs pāros – avotu analīze un diskusija		Darba lapa 1, 2. uzdevums
2.	17.-18. gs. politiskās revolūcijas	<ul style="list-style-type: none"> - Padziļināt un precizēt izpratni par politiskās cīņas mērķiem, metodēm un rezultātiem atkarībā no konkrētām interesēm; - Pilnveidot prasmi veikt faktu analīzi un salīdzinājumu; definēt vēsturiskos jēdzienus; - Vedināt uz pārdomām par pilsoniskumu un personisko stāju politiski atbildīgos brīžos; 	<ul style="list-style-type: none"> - Zina nozīmīgākos revolūciju notikumus un vērtē to vēsturisko nozīmi; - Prot strādāt ar avotiem; salīdzina; patstāvīgi operē ar tēmas jēdzieniem; - Apzinās pilsoniskuma svarīgumu; 		Pārruna; Tabulas aizpildīšana;		Sagatavot argumentus par „Cilvēka un pilsoņa tiesību deklarācijas” vēsturisko nozīmi

3.	Politiskās norises Eiropā 17. – 19. gadsimtā	-Mācīt salīdzināt informāciju par politiskajām norisēm dažādās valstīs dažados gadsimtos, apkopot lielu informācijas apjomu; -Vingrināt loģisko domašanu; -Iedziļināties pagātnes politisko darbinieku izdarītajās izvēlēs, cienīt pašizliedzību.	-Pārdomāti spriež par plaša mēroga nozīmīgiem pagātnes notikumiem; -Spēj risināt loģiskos uzdevumus; -Pauž attieksmi pret pagātnes personību individuālajām izvēlēm.		Individuālais darbs		Darba lapa 3, 3. uzdevuma 4. punkts
----	---	---	--	--	---------------------	--	-------------------------------------

II. Ieteikumi skolotājam (izstrādāto *Darba lapu* izmantošanas iespējas)

Darba lapa 1

Šo darba lapu var izmantot, apgūstot tēmu „**Absolūtisms Eiropā 17. – 18. gs.**“ Paredzēt laiku skolēnu patstāvīgam darbam un kopīgai diskusijai.

Darba lapa 2

Šo darba lapu var izmantot, apgūstot tēmu „**17.-18. gs. politiskās revolūcijas**”.

Izmantojot prezentācijas izklāstu, pārrunāt tēmu; īpašu uzmanību vērst uz Lielās franču revolūcijas vēsturisko nozīmi. Paredzēt laiku skolēnu patstāvīgam darbam, aizpildot tabulu, un kopīgai diskusijai.

Darba lapa 3

Šo darba lapu var izmantot, apgūstot tēmu „**Politiskās norises Eiropā 17. – 19. gadsimtā**“

III. Uzdevumu atbildes

DARBA LAPA 2

17.-18. gs. politiskās revolūcijas

2. uzdevums

Sagrupē deklarācijā minētās tiesības!

Personiskās	Ekonomiskās	Politiskās
Tiesības uz brīvību; Drošību; Ikviens uzskatāms par nevainīgu, kamēr vaina nav pierādīta; Reliģijas brīvība; Vārda brīvība; Uzskatu brīvība;	Tiesības uz īpašumu, Tiesības prasīt no amatpersonām atskaites	Vienlīdzība likuma priekšā; vienlīdzība sabiedrisko amatu ieņemšanā (! bet atbilstoši spējām, talantiem, tikumiem);

DARBA LAPA 3

Politiskās norises Eiropā 17. – 19. gadsimtā

1. uzdevums

1) Atliec uz laika līnijas minētos notikumus un gadus, kas tabulā nosaukti jauktā secībā!

2) Ar kuru no notikumiem saistītas nosauktās personības? Uz laika līnijas pie katra notikuma ieraksti personu vārdus (ar vienu notikumu var būt saistītas vairākas personas)!

Gadi	1642 -1688; 1772; 1776 - 1783; 1789 - 1794; 1861
Notikumi	Polijas dalīšana; Pilsoņu karš (ASV); Revolūcija Anglijā; Lielā Franču revolūcija; Karš par neatkarību (ASV)
Personības	Voltērs; T. Džefersons; Katrīna II ; A. Linkolns; O. Kromvels; Dž. Vašingtons; Fridrihs II; Ž. Ž. Russo; D. Didro; Luijs XVI; M. Robespjērs; Čārlzs I Stjuarts; Dž. Loks.

Atbildes:

1642 -1688. g. Revolūcija Anglijā - Čārlzs I Stjuarts; O. Kromvels;

1772.g. Polijas dalīšana - Katrīna II un Fridrihs II;

1776. - 1783.g. Karš par neatkarību (ASV) - Dž. Vašingtons; T. Džefersons, Dž. Loks (nav laikabiedrs, bet „dabisko tiesību“ teorijas autors)

1789.- 1794. g. Lielā Franču revolūcija - Luijs XVI, D. Didro, Ž. Ž. Russo, Voltērs, M. Robespjērs;

1861.g. Pilsoņu karš (ASV) - A. Linkolns

2. uzdevums

1) Sagrupē jēdzienus!

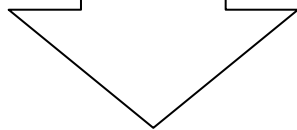
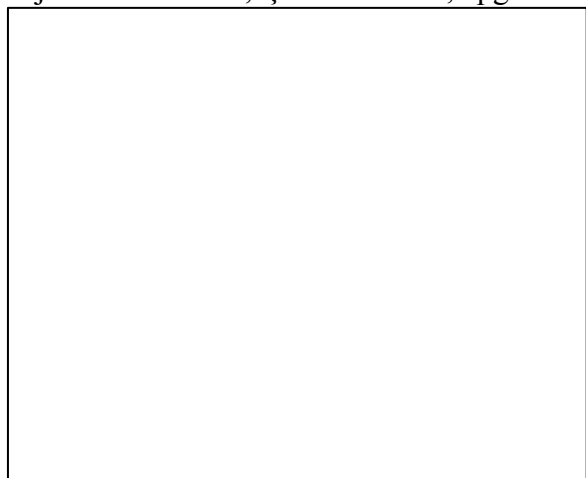
Parlamentāra monarhija, restaurācija, jakobīņu diktatūra, „kavalieri” un „apaļgalvi”, absolūtisms, Kongress, Neatkarības deklarācija, republika, kolonistu dumpis, Konvents, vigi un toriji, “Bostonas tējas dzeršana”, Ģenerālie štati, apgaismotāji, lordu palāta, „dabiskās tiesības”, Cilvēka un pilsoņa tiesību deklarācija, Kromvela protektorāts, federatīva valsts iekārta.

Atbildes:

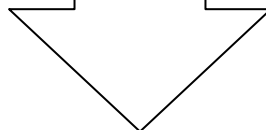
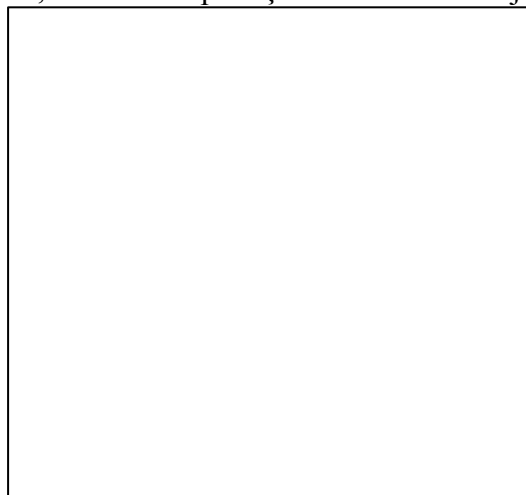
ASV - "Bostonas tējas dzeršana", kongress, Neatkarības deklarācija, koloniju neatkarība (no Anglijas), „dabiskās tiesības”, federatīvā valsts iekārta.

Lielbritānija – Parlamentārā monarhija, lordu palāta, restaurācija, „kavalieri” un „apaļgalvji“, Kromvela protektorāts, vigi un toriji.

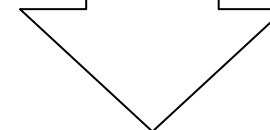
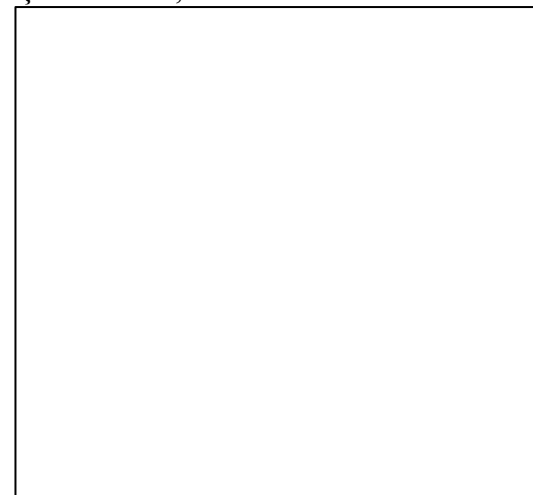
Francija - absolūtisms, Ģenerālie štati, apgaismotāji, republika, Cilvēka un pilsoņa tiesību deklarācija, jakobiņu diktatūra, Konvents

ASV

LIELBRITĀNIJA

FRANCIJA

2) Izveido aprakstu par revolūciju vienā no valstīm (*cēloņi, notikumi, rezultāts, personības*). Aprakstā izmanto sagrupētos jēdzienus, atklājot katra jēdziena būtību!

3. uzdevums:

1. Atpazīsti attēlos redzamās personības!
2. Kura personība ir vispopulārākā pasaulē? Kas par to liecina?
3. Ar kuras valsts vēsturi katrs saistīts?
4. Pēc izvēles par vienu no personībām pastāsti vairāk? Kāda ir personības nozīme noteiktas valsts vai visas pasaules vēsturē?

Skolēniem uzd. dot bez atsaucēm uz avotiem, jo tad „pateikts priekšā“!

<http://en.wikipedia.org/wiki/Napoleon>

<http://www.nationsonline.org/oneworld/History/France-history.htm>

http://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_the_Great

http://lv.wikipedia.org/wiki/P%C4%93teris_I

http://lv.wikipedia.org/wiki/Katrīna_II

http://www.knowledgerush.com/kr/encyclopedia/Cardinal_Richelieu/

http://lv.wikipedia.org/wiki/Olivers_Kromvels

http://lv.wikipedia.org/wiki/Džordžs_Vašingtons

<http://www.uzdevumi.lv/ExerciseRun/RunExercise?exerciseId=3fa4f9b9-bfca-459d-a3e6-2ae8c5c11f1b&parentType=VirtualSchool&parentId=738>

http://lv.wikipedia.org/wiki/Tomass_Džefersons

http://lv.wikipedia.org/wiki/Žans_Batists_Kolbērs